

SOP - SKÚŠKA OVLÁDATEĽNOSTI PSA

Skúška je určená pre psov držaných v mestských aglomeráciách a hustejšie osídlených územiach. Otvára sa priestor pre ďalší výcvik, no už jej splnenie postačuje pre základnú komunikáciu psovoda so psom. Zloženie tejto skúšky dáva predpoklad na dostatočnú ovládateľnosť psa a tiež preverí vedomosti psovoda v oblasti kynológie. Je žiadúce, aby skúšku absolvoval so psom jeho majiteľ, resp. držiteľ.

Podmienky účasti na skúške

1. Psovod musí zvládnuť psa v každej situácii.
2. Potvrdenie o vakcinácii psa proti besnote, parvoviróze a komplexu psinkových ochorení.
3. Vek psa najmenej 12 mesiacov.
4. Výstroj psa- obojok (nie ostnatý ani sťahovací!), alebo postroj, vodidlo s karabínkou.

Náplň skúšky

1. Ovládateľnosť psa na vodidle.
2. Polohy psa (sadni, ľahni, vstaň).
3. Zotrvanie psa na mieste (odloženie).
4. Privolanie psa zo zaujatia.
5. Zákaz nežiadúcej činnosti psa.
6. Nevšímavosť psa voči osobám a psom.
7. Teoretické preskúšanie psovoda.

Poznámka:

1. Skúška je úspešne zložená, ak psovod dosiahne pri preskúšaní 70% z celkového počtu bodov.
2. Za škody spôsobené psom zodpovedá psovod, t.j. osoba sprevádzajúca psa.

1. Ovládateľnosť psa na vodidle

10bodov

Psovod so psom pripútaným na vodidle predstupuje pred rozhodcu a predstaví seba aj psa. Na pokyn rozhodcu predvedie (bez velenia) chôdzu so psom v priamom smere, niekoľkonásobnú zmenu smeru vľavo a vpravo bok. Počas chôdze sa niekoľko krát zastaví a opäť vykročí. Vodidlo psovod drží v ruke a musí byť voľné a nenapnuté. Pri vykročení, zmene smeru a zastavení je povolený krátky nenásilný podnet vodidlom, spojený súčasne so zvukovým povelom. Pes ide pri nohe psovoda. Cvik ukončí rozhodca povelom.

2. Polohy psa

10bodov

Psovod predvedie 3x každú polohu psa v zmenenom poradí, napr. ľahni - sadni - vstaň, sadni – vstaň – ľahni, vstaň – sadni – ľahni.

Po prvom pokyne rozhodcu na začatie cviku psovod pokračuje bez velenia. V každej polohe pes zotrva cca. 5 sek. Pes môže byť na vodidle.

3. Zotrvanie psa na mieste

10bodov

Psovod odvedie psa na rozhodcom určené miesto, povelom položí psa a odopne mu vodidlo. Dá psovi povel na zotrvanie (napr. zostaň) a odíde do určenej vzdialenosti cca 30 krokov. Zostane stát' 1 minútu chrbtom ku psovi. Potom sa otočí. Pes nesmie opustiť určené miesto.

Na pokyn rozhodcu sa psovod vracia ku svojmu psovi. Pes zostáva ležať až kým nedostane povel na zaujatie základnej polohy (sadni) či opustenie zotrvania (voľno).

4. Privolanie psa zo zaujatia

10bodov

Psovod uvoľní psa z vodidla, dá mu voľno. Pomocník alebo rozhodca zaujmú psa .

Na pokyn rozhodcu psovod osloví psa a privolá ho. Môže použiť aj posunok, no sám nesmie opustiť miesto. Pes musí ihneď prísť do jeho tesnej blízkosti (na dĺžku ruky).

Poznámka: Tu môže byť skúška prerušená a pokračuje ďalší účastník.

5. Zákaz nežiadúcej činnosti psa

10bodov

V priestore skúšky je rozložených 7 mäsových konzerv na niekoľkých miestach perforovaných.

Psovod uvoľní psa z vodidla, dá mu voľno a sám sa v priestore začne pohybovať. Ak pes začne javiť záujem o návnadu, použije povel pre zákaz, napr. FUJ! Pes musí činnosti zanechať. Povel FUJ! nie je možné zameniť pre iný cvik, napr. pre privolanie. Psovod prejde priestorom pomalým krokom tam aj späť. Rozmery skúšobnej plochy sú 20x50m, konzervy sú rozložené nepravidelne po celej ploche. Je možné použiť adekvátnu náhradu.

6. Nevšímavosť psa voči osobám a psom

10bodov

Psovodi so psami nastúpia do zástupu. Psy sú na vodidle, môžu mať jednoduchý obojok (nie ostnatý ani sťahovací!) a kôš. Na povel rozhodcu vykročia. V kroku sa niekoľkokrát protichodne navzájom minú. Bočný odstup musí byť malý. Psy nesmú reagovať agresívne na svoje okolie.

7. Teoretické preskúšanie psovoda

40bodov

Test psovoda má preveriť základné znalosti z oblasti:

- práv a povinností držiteľa a majiteľa psa v meste (predpisy, vyhlášky, nariadenia,)
- základných potrieb psa (výživa, pohyb, výcvik,)
- veterinárnych zásad (imunizácia, parazity, známky ochorenia, prejavy besnoty,)

OTÁZKY A ODPOVEDE Z TEÓRIE

1. Čo je reflex a ako vzniká?
Reflex – je to reakcia na vonkajší a vnútorný podnet.
2. Aké reflexy u psa poznáme? Vymenujte ich a uveďte príklady.
Druhy: a) Nepodmienené (vrodené) – orientačný, obranný a materský zmysel.
b) Podmienené (získané) – na povel, posunok a pach stopy
3. Vymenujte zmysly psa a zorad'te ich podľa dôležitosti.
Čuch, sluch a zrak, chuť, hmat
4. Do akých skupín rozdeľujeme psov podľa povahy?
Dráždivý pes – choleric – ľahko sa dráždi a vzruch dlho pretrváva. Vhodný na stráženie.
Vyrovnaný pes – sangvinik – vzruch a útlm sú vyvážené. Vhodný na výcvik a službu.
Kľudný pes – flegmatik – útlm prevažuje vzruch. Povedy vykonáva pomalšie, ale o to presnejšie. Je vynikajúci stopár.
Slabý pes – melancholik – slabo dráždivý. Nevyrovnaná povaha.

5. Ktoré sú základné metódy výcviku psa?
 - a) mechanická - napravenie psa pri výcviku, trhnutie vodítka, pochvala rukou
 - b) chuťovo dráždivá - je dobrá pre mladých psov (odmieňame ho)
 - c) kontrastná - je to zlúčením prvej a druhej fázy
 - d) napodobňovacia - napodobňovanie druhých psov

6. Vymenujte činitele zaisťujúce poslušnosť psa pri výcviku.
 - a) povzbudenie- pamlsok, slovná pochvala, pohladkanie, hračka (dobře vykonaný cvik)
 - b) prinútenie- napríklad samotné vykonanie cviku
 - c) zákaz alebo rozkaz
 - zákaz- iný podnet (cudzí pes, zver)
 - rozkaz- napríklad odloženie

7. Základné chyby psovoda pri výcviku. Vymenujte aspoň štyri.
 - a) poľudšťovanie psa
 - b) nepochopenie individuálneho výcviku
 - c) nadmerné cvičenie psa
 - d) nesprávna hlasová intonácia
 - e) vytváranie nežiadúcich spojitostí
 - f) nevhodný postup cvikov
 - g) nesprávne používanie povelu
 - h) nesprávne používanie podnetov

8. Pochvala a trest. Kedy a ako ich používame?

Pochvala- pri správnom vykonaní daného povelu nasleduje pohladenie, prihovorenie sa, poprípade maškrtka.

Trest- pri neuposlušnutí povelu, poprípade pri napádaní ostatných psov alebo inom nevhodnom správaní, psa trhneme vodítkom, pričom vydáme rozkaz, ktorý od psa požadujeme (napr. k nohe, fuj, nesmieš,..). pri náročnejších psoch sme použili sťahovací obojok alebo retiazku (nesmie sme použiť ostnatú retiazku tzv. ostnáč)

9. Druhy skúšok z výkonu u pracovných plemien. Vymenuj niektoré.
 - a) všestranné – ZM, SVV1, SVV2, SVV3
 - b) špeciálne- poľovnícke, pátracie, záchrannárske,...
 - c) medzinárodné- IPO1-3

10. Čo môže zapríčiniť nesprávne kŕmenie psa?

Môže zapríčiniť choroby kĺbov, kostí, svalov, srsti, chorobné vychudnutie, chorobu zubov, choroby zažívacieho ústrojenstva.

11. Ktorý z vitamínov je najdôležitejší pre zdravý rast psa?

Tvorba vitamínu D je podmienená vitamínom A.

12. Parazity- rozdelenie a uveďte, ktoré poznáte.
 - a) vonkajšie - svrab, blchy, kliešte
 - b) vnútorné - škrkavky, pásomnice

13. Telesná kondícia- význam pre zdravie a ako ju dosiahneme.

Má taký istý význam ako u človeka. Predchádza sa rôznym ochoreniam (napr. tráviaceho ústrojenstva) a dosiahneme ju sústavným, ale kontrolovaným pohybom a zdravou výživou.

14. Uveďte počet zubov u dospelého psa.

42 zubov (hore 20, dole 22)

15. Druhy skusu u psa s prihliadnutím na niektoré plemená.

- a) nožnicový skus – horný špičák je tesne za dolným a horné rezáky sa mierne pedsunú pred dolné. Má ho väčšina psov.
 - b) Predkus- dolná čeľusť je dlhšia ako horná takže spodné zuby sú oproti vrchným pedsunuté. Majú to psy s krátkou lebku, napr. buldog, boxer.
 - c) Podkus - je to opak predhryzu, kedy vrchná čeľusť presahuje spodnú takže vzniká medzera. Majú ho plemená s dlhou lebku, napr. kólie.
 - d) Kliešťový skus – ak horné rezáky nezapadnú cez dolné ale sa navzájom dotýkajú hranami. Môže sa vyskytnúť u všetkých typov plemien.
16. Proti ktorej chorobe je vakcinácia povinná zo zákona a prečo?
Besnota- je smrteľné ochorenie prenosné aj na človeka.
17. Besnota- príznaky ochorenia a spôsob prenosu na človeka.
Je to veľmi nebezpečné vírusové ochorenie, ktoré sa postihuje nervový systém. Postihnuté zviera je plaché alebo naopak agresívne až útočné, dezorientované, ťažko dýcha, naráža do predmetov, postupne ochrnieva, má silné bolesti a ochmutú sánku čo sa prejavuje zvýšeným slinením. Prenáša sa prostredníctvom uhryznutia nakazeným zvierat'om. Dôležité je pravidelné ochranné očkovanie.
18. Vymenujte niektoré ďalšie nebezpečné ochorenia a príznaky.
Psinka – nechutenstvo, únava, výtok z očí a z nosa, precitlivenosť na svetlo, hnačka, zvracanie, nervové príznaky, záškľby, záchvaty, poruchy základných funkcií srdca, dýchania a vedomia.
Infekčný zápal pečene – Hepatitída- teplota, depresia, apatia, nechutenstvo, veľký smäd, zápaly spojiviek, mandlí, rohovky.
Parvoviróza- postihuje predovšetkým mladé psy. Krvavé, vodnaté hnačky so zapáchajúcimi prímiesami, úporné opakujúce sa zvracanie, prudko zvýšená teplota, apatia, nechutenstvo, poruchy dýchania, nechota ležať, vyčerpanosť.
Všetky tieto choroby sú infekčného charakteru a zabrániť im možno včasným očkovaním a tiež zabránením aby mladé psy prišli do styku s verejným priestranstvom a s miestami, ktoré sú navštevované inými psami.
19. Akým spôsobom podávame psovi lieky?
Nedávame do misky s jedlom, ale môžeme ich zasunúť do kúska syra alebo salámy. Musíme vidieť, že pes ich zjedol. Ak sú lieky tekuté možno ich podať priamo do krku zvierat'a injekčnou striekačkou. Tabletku podávame tak, že ju položíme na koreň jazyka a potom pridržíme čeľuste pevne pri sebe, čím vyvoláme reflex prehltnutia.
20. Čo znamená kupírovanie a u ktorých plemien?
Kupírovanie je strihanie chvosta alebo uší psa aby vyhovoval predpísaným kritériám. Väčšinou sa vykonáva kupírovanie, ktoré má zabrániť poraneniu chvosta pracovných a poľovných plemien. Kupírovanie uší á väčšinou estetický charakter (aby pes vyvolal ostrážitý dojem). V niektorých štátoch je kupírovanie zakázané. U nás je to kupírovanie zakázané.
21. Hygiena psa- časti tela a spôsob ošetrovania.
Oči- ak zbadáme výtok treba postihnuté miesto vytrieť vlhkým tampónom, vo vážnejších prípadoch navštíviť lekára.
Uši- kontrolujeme či sa v nich nenachádzajú kúsok trávy, semená rastlín, alebo iné nečistoty (napr. ušný maz). Na čistenie uší používame ušné kvapky pre zvieratá, tieto nakvapkáme do ucha a asi 1 minútu ušnicu masírujeme, aby sa nečistoty rozpustili a potom necháme psa aby si uši vytriasol. Čistíme vatovým tampónom a zbytočné chlpy odstraňujeme (napr. u pudlíkov). Používanie vatových tyčíniek môže byť nebezpečné.
Zuby- čistíme kefkou poprípade zubnou pastou pre psov, pričom výplach nie je dôležitý. Tvorbe zubného kameňa predchádzame pomocou žuvacích hračiek. Špeciálne sústredenie sa vyžaduje hlavne pri psoch, ktorý sú kŕmený kašovitou stravou(povlak sa nemá čím stierať).

Srst' – kúpeme len v nevyhnutných prípadoch, hlavne do veku pol roka by sa šteňa nemalo kúpať. Používame len prípravky, ktoré sú na to vhodné (nie ľudské). Česanie závisí od kvality srsti daného plemena. Malo by sa robiť pravidelne aspoň raz do týždňa. Niektoré plemenná vyžadujú nadštandardnú úpravu srsti ako je strihanie, trimovanie(pudel, bradáč, foxteriér,..).
Pazúry – niektoré plemenná vyžadujú strihanie, iným sa obrusujú prirodzeným pohybom. Strihá sa kliešťami na pazúry. Niektoré plemenná majú vlčie pazúry, ktoré treba pravidelne skracovať, lebo sa neobrusujú a rastú do kruhu a hrozí prerastanie do mäsa alebo zlomenie zachytením sa.

22. Prvá pomoc pri obarení, uštipnutí hmyzom, pri krvácaní.
Obarenie: schladenie postihnutého miesta vlhkým obkladom, vystrihanie srsti, utišujúce prostriedky (analgetiká), podanie tekutín, obmedzenie pohybu poprípade použitie sterilného obväzu. Nepoužívame žiadne masti ani zásypy.
Uštipnutie hmyzom: Odstránenie žihadla, oštiepenie roztokom čpavku, prikladanie octanového obkladu. Postihnuté zviera pozorujeme či nenastane alergická reakcia. V prípade uštipnutia jazyka alebo hrdla sa snažíme miesto schladiť a okamžite vyhľadáme lekára (hrozí udusenie).
Krvácanie: závisí od rozsahu. Pri slabom krvácaní použijeme čistý kúsok látky a obviažeme, poprípade zalepíme. Ak je krvácanie zo žily, pritlačíme prstom postihnuté miesto a následne použijeme tlakový obväz. Pri krvácaní z tepny pritlačíme prstom tepnu pri kosti, použijeme tlakový obväz. Pri silnejšom krvácaní použijeme škrtidlo a končatiny umiestnime do zvýšenej polohy. Vyhľadáme lekára.
23. Čo je to mimochod?
Je to chôdza, pri ktorej sa pohybujú vždy dve končatiny na jednej strane tela naraz.
24. Čo je to bonitácia?
Bonitácia je výstava, pri ktorej sa uchovňuje pes.
25. Kto je zodpovedný za škodu spôsobenú psom?
Majiteľ alebo psovod, ktorý v čase incidentu bol v prítomnosti psa.
26. Čo je povinná výbava psa na verejnom priestranstve?
Obojok, náhubok, vodítko, registračná známka (u psov starších pol roka)
27. Kedy a kde je povinný majiteľ prihlásiť psa na zaregistrovanie?
V 6 mesiacoch a na príslušnom úrade (Obecný úrad)
28. Kde je povolený voľný pohyb psov?
Len na miestach k tomu určeným napr. psie parky
29. Čo je povinnosťou majiteľa v prípade uhryznutia človeka psom?
Predložiť k nahliadnutiu potvrdenie o očkovaní psa proti besnote (očkovací preukaz).
30. Čo je to FCI?
Je to Medzinárodná kynologická federácia- združujú sa v nej kluby viacerých európskych štátov a podrobujú svoje štandardy medzinárodne platným rozhodnutiam. FCI má svoju vlastnú kvalifikovanosť.